

Lankidetza Hitzarmena

**Eusko Jaurlaritzaren, Kataluniako Generalitatearen eta
Galiziako Xuntaren administrazioen artekoa, hizkuntza
politikari buruz**

HITZARMEN OROKORRA, EUSKO JAURLARITZAREN, KATALUNIAKO GENERALITATEN ETA GALIZIAKO XUNTAREN ADMINISTRAZIOEN ARTEKOA, HIZKUNTZA POLITIKARI BURUZ

BILDURIK

Alde batetik, Patxi Baztarrika Galparsoro jauna, Hizkuntza Politikarako sailburuordea, Euskal Autonomia Erkidegoko Eusko Jaurlaritzaren Kultura Sailaren izenean, Gobernu Kontseiluak 2007ko otsailaren 27an hartutako akordioaren arabera.

Beste aldetik, Miquel Pueyo i París jauna, Hizkuntza Politikarako idazkaria, Kataluniako Generalitaten Administrazioaren izenean. Presidentzia kontseilariak 2006ko abenduaren 29ko Ebazpenaren bidez egintza honetarako emandako sinadura-baimena erabiliz agertzen da, Generalitaten Administrazioaren antolakuntza, jardunbide eta araubide juridikoari buruzko abenduaren 14ko 13/1989 Legearen 40. artikuluan aitortutako ahalmena erabiliz.

Eta, azkenik, M. Sol López Martínez andrea, Galiziako Xuntako Hizkuntza Politikarako idazkari nagusia, irailaren 495/2005 Dekretuaren bidez izendatua (2005/9/16ko DOG, 179. zkia), Galiziako Xuntaren Presidentziaren menpe dauden organo gorenaren egitura organikoari buruzko martxoaren 2ko 44/2006 Dekretuaren bigarren xedapen gehigarrian aitortutako eskumenak erabiliz (2006/3/16ko DOG, 53. zkia), eta berariaz egintza honetarako sinadura eskuordetzan hartzeko 2007ko otsailaren 7ko Galiziako Xuntaren presidentearen baimenak ematen dion botereari jarraiki.

ADIERAZI DUTE

- I. Euskadi, Katalunia eta Galiziako gobernuen artean hizkuntza-politikaren alorrean gauzatutako elkarlana hainbat maila eta eremutan mamitu izan da. Eusko Jaurlaritzak eta Kataluniako Generalitatek, adibidez, aspalditik jorratu dute lankidetzaz bide hori, eta horren ondorioz hainbat egitasmo eta informazio- eta esperientzia-trukaketa egin izan dute bataren eta bestearen hizkuntza-politikaren alorrean. Horren erakusgarri da 2005eko martxoan sinaturiko protokoloa. Antzeko lankidetzaz sinatu zuten handik hilabete batzuetara Kataluniako Generalitatek eta Galiziako Xuntak, eta 2006ko maiatzean, azkenik, erakunde biek hizkuntza-politikaren alorreko lankidetzaz-protokoloa sinatu zuten.

- II. Euskadi, Katalunia eta Galiziako gobernuak konpromiso tinkoa erakutsi dute beren hizkuntza berezkoak (euskara, katalana eta galegoa, hurrenez hurren) biziberritzeko eta haien erabilera normalizatzeko lanean. Horren ondorioz, herrialde bakoitzeko hizkuntzaren aldeko politika positiboak bultzatu dituzte, hizkuntza normalizazioa helburu. Hiru gobernuak uste dute, gainera, benetan eraginkorra eta positiboa dela hizkuntza alorrean elkarlanerako esparru egonkor eta iraunkorra zehaztea eta garatzea, gobernu bakoitzaren politikak eta bereizgarritasunak osoki errespetatuz. Esparru horri esker, esperientziak trukatu eta aztertu, eta egitasmoak eta jarduketak bultzatuko dira, hizkuntzen arteko berdintasun sozial handiagoari begira.

- III. Jakina da Euskadi, Katalunia eta Galizia soziolinguistikoki ezberdinak direla. Baina egia da, baita ere, hiru aginte publiko horien hizkuntza-politiken azterketa eta elkarlanak onura baino ez diola ekarriko herrialde horien hizkuntza normalizazioari eta Espainiako hizkuntzen tratamenduari. Hiru herrialdeok dituzte aztertu eta partekatzeko moduko esperientzia, informazio eta ezaupideak. Horregatik da interesgarria eta egokia lankidetzaz-hitzarmen egonkor bat finkatzea, hiru urteko epeari begira, urtero berrikusi eta egokitzekoa. Hiru gobernuen artean hizkuntzaren alorrean sinatuko duten lehenengo lankidetzaz-hitzarmena izango da.

- IV. Bakoitzaren jardun-eremuko hizkuntza-politikak garatzeko elkarlana ez ezik, hiru gobernuen aburuz lankidetzaz-hitzarmen honen esparruan komenigarria da indarrak eta irizpideak batzea Euskadi, Katalunia eta Galiziako hizkuntza normalizazioa sustatzeko, bai eta Estatuko aginte

publikoek bene-benetan aitortu eta babestu ditzaten gaztelania ez beste hizkuntza ofizialak.

- V. Espainiako estatuan ia biztanleen erdia (zehazki % 40) gaztelania ez beste hizkuntza ofizial berezkoa duten erkidegoetan bizi da. Espainia estatu eleanitza da; hortaz, eleaniztasun hori aitortu eta hizkuntza horien erabilera errespetatu eta sustatu behar du. Estatuko erakundeei dagokie euskara, katalana eta galegoa babesteko jarrera aktibo eta aldekoa erakustea, zeren, gaur-gaurkoz, ez baitatoz bat legezko Estatu eta hizkuntzaren alorreko benetako Estatu.
- VI. Berezko hizkuntzek ez dute, gaur egun, erabilera normalizaturik, ez Estatuaren erakundeetan ezta Estatuaren administrazio periferikoetan ere. Beharrezkoa da Estatuko erakundeek ezbairik gabe aitortzea Estatuaren izaera eleanitza, eta bide horretatik, era proaktiboan jardutea, bereziki beraien erakundeetan, titulartasun publikoa duten Estatuaren eremuko hedabideetan, hezkuntza sisteman eta Estatuaren administrazio periferikoetan.
- VII. Bestalde, kontuan hartu behar da Espainiako Estatuak Eskualdeetako edo Eremu Urriko Hizkuntzen Europako Gutuna betetzeari buruz 2002. urtean egindako lehenengo txostenak kargu hartzen diola Estuari bertako Justizia alorrean eta administrazioan dituen gabeziengatik, gaztelania ez beste hizkuntza ofizialak behar beste ez errespetatzeagatik. Txosteneko gomendio horiek gogoan, bidezkoa da euskara, katalana eta galegoa erabiltzeko politika egokiak diseinatzeari ekitea, batez ere Justizia alorrean eta Estatuaren administrazio periferikoan.
- VIII. Eusko Jaurlaritzak, Kataluniako Generalitatek eta Galiziako Xuntak, beren hizkuntza-politikari buruzko erakunde eskudunen bitartez, erabaki dute Estatuaren agente publikoei eskatzea euskararen, katalanaren eta galegoaren erabilera normalizatzeko neurri eraginkorrak jar ditzatela, honako esparru eta alorretan: Justizia Administrazioan, Kongresuan eta Senatuan, titulartasun publikoa duten Estatuaren eremuko hedabideetan, hezkuntza sisteman, hizkuntzen kanpo-zabalkundean, berezko hizkuntzak Europako erakundeetan erabiltzeko moduan, Estatuaren administrazio periferikoetan, bai eta administrazio periferiko horiek autonomia erkidegoetan indarrean dagoen legedia betetzeko garaian ere, zeren eta hiru erkidego horietako hizkuntza normalkuntzarako legeak nahitaez bete behar baitituzte Estatuko administrazio periferikoek ere.
- IX. Estatuaren izaera eleanitza aintzat hartuta, eta Eskualdeetako edo Eremu Urriko Hizkuntzen Europako Gutuna berrestean harturiko

konpromisoaren argitan, Estatuak bere gain hartu behar du euskara, katalana eta galegoa babesteko eta sustatzeko lana eta, halaber, zuzen-zuzenean bete eta betearazi behar du Gutun hori Espainiako Estatuan.

- X. Hezkuntza alorrean ere, Adituen Batzordearen gomendioei jarraiki, Espainiako Estatuak gaztelania ez beste hizkuntza ofizialak ulertzea eta haiekiko tolerantzia bultzatu beharko lituzke, eta hizkuntza horiek adierazi ohi dituzten historia eta kulturaren irakaskuntza ziurtatzeko neurriak hartu beharko lituzke. Konpromiso hori hartu zuen Estatuak Eskualdeetako edo Eremu Urriko Hizkuntzen Europako Gutuna berretsi zuenean. Alde horretatik, Adituen Batzordeak dio konpromiso hori – irakaskuntzarena– ez dela soilik mugatu behar eskualdeetako edo eremu urriko hizkuntzak erabiltzen dituzten ikasleei irakaskuntza hori ematera, eta erabiltzen ez dituztenei ere zabaldu behar zaiela. Horrenbestez, Estatuak alor horretako oinarrizko prestakuntza bermatu behar du baita erkidego elebakarretan bizi diren herritarren artean ere, nahiz eta haien hizkuntza ofizial bakarra gaztelania izan. Horregatik, Adituen Batzordeak zera azpimarratzen du, Estatuak betebeharra duela *“ikasketa plan nazionalen eskualdeetako edo eremu urriko hizkuntzen bidez adierazten diren historiaren eta kulturaren elementuak sartzeko”*, eta bai kultura aniztasuna eta eleaniztasuna bezalako kontzeptuak ere, eta Estatuko hizkuntza guztiei buruzko oinarrizko jakingarriak, sentsibilizazioa areagotzeko eta Estatuaren izaera askotarikoa hobeto antzemateko. Ildo berean, Adituen Batzordeak gogorarazten du zein funtsezkoa den herritarrak sentsibilizatzea eskualdeetako eta eremu urriko hizkuntzen garrantziaz, eta hitzez hitz dio: *“eskualdeetako eta eremu urriko hizkuntzarik ez dagoen lurraldeetan bizi diren ikasleen eskola-programek jaso behar dute Espainiako eskualdeetako eta eremu urriko hizkuntzen presentzia, horien historia eta izaera tradizionala (edo autoktonoa)”*.
- XI. Azkenik, hona zeintzuk diren Eusko Jaurlaritzaren, Kataluniako Generalitat eta Galiziako Xuntaren arteko hitzarmena sustengatzen duten printzipioak:
- Euskadin, Katalunian eta Galizian bertako gobernuek bultzatu izan dituzten hizkuntza-normalkuntzarako prozesuak politika orokor baten baitan txertatu dira, alegia, diskriminazio eta desberdintasunen ordez berdintasunaren aldeko jardunbide benetakoa bultzatu duen politika orokorra. Horrek esan nahi du asmo uniformizatzailearen aurrez aurre, pluralismoa hartzen dutela bere gain hiru gobernuek euren herrietako eta Espainiako Estatuko berezko osagai positibo gisa. Legez ezarrita dagoen hizkuntza-pluralismo horrek ez du sortu, gaur-gaurkoz, zinezko berdintasun-egoera bat Estatuko hizkuntza guztien erabilera

baldintzetan, ezta hizkuntza horiek sustatzeko, babesteko eta errespetatzeko politiketan ere. Horrenbestez, helburua da hizkuntzen arteko berdintasun sozialaren alde lanean aurrera egitea, eta modu horretan gizartearen kohesioa eta elkarbizitza bultzatzea.

- Hizkuntzen arteko berdintasun sozialak aukera-berdintasun benetakoa eskatzen du nahitaez, herritar bakoitzak nahi duen hizkuntza hauta dezan. Berdintasun zuzenak zera eskatzen du: berdin tratatzea berez berdinak direnak, eta desberdin tratatzea desberdinak direnak. Gogoratu behar da gaur egun, oraindik, ez daudela hizkuntza-aukera gizartearen arlo guztietan bermatzen duten berdintasun-baldintzak. Dena den, euskarak, katalanak eta galegoak gaztelaniarekiko duten trataera-desberdintasuna gainditzeko lana ez da gaztelaniaren kontrako borroka bat, aitzitik, berezko hizkuntzak bultzatzea du helburu, besterik gabe, sinistuta baikaude hizkuntzak integratzeko bideak direla, ez banatzekoak. Euskara, katalana eta galegoa biziberritzeko ahaleginak integrazioa eta elkarbizitza hobetuko ditu, guztientzako etorkizuna hobetuko du.
- Hizkuntza-normalkuntzarako prozesuek, arrakastatsu gertatuko badira, hiru baldintza bete behar dituzte: politika publiko positiboak, desberdintasun-egoeran dauden hizkuntzak babesteko dituen lege-esparru baten laguntzaz; politika horiek garatzeko behar diren baliabideak, eta hizkuntza horiekiko herritarren atxikimendua eta konpromisoa. Lehenengo bi baldintzak aginte politikoen eskumenekoak dira funtsean, baina hirugarrena da, agian, erabakigarriena. Herritarrak dira hizkuntza-normalkuntzaren subjektua, hizkuntza-eskubideen titularrak diren aldetik; eta Administrazioak bermatu egin beharko du eskubide horiek benetan bete daitezen. Gobernuen lana da gizartearen gehiengo handi batek berezko hizkuntzari dion atxikimendua eguneroko bizitzako jokamoldean modu positiboan islatzea. Legeak beharrezkoak dira, baina, azken batean, gizarte-eragileak eta herritarrak dira erabaki behar dutenak. Hortaz, berezko hizkuntzen erabilera normalizatzeko, bai gizartean, lanean eta ekonomian, baitezpadakoa da alderdien, sindikatuen, enpresari-elkarteen eta edonolako kultura eta gizarte elkarte guztien benetako parte hartzea.
- Hizkuntzak herritar guztien ondare dira, inork ezin ditu bere interesei begira patrimonializatu; inork ez lioke muzin egin behar euskara, katalana eta galegoa normalizatzeko erantzukizuna bere eginbehartzat hartzeari. Horregatik, beharrezkoa da hizkuntza-normalkuntzari

buruzko prozesuek ahalik eta adostasun sozial eta politiko handienaren babesa izatea.

- Espainia estatu eleanitza da. Horrek zuzeneko isla eduki beharko luke Estatuako aginte publikoen jokamoldean. Ondorioz, Estatuak ahalbidetu egin beharko luke gaztelania ez beste hizkuntza ofizialen erabilera bere erakunde artean ere: Kongresuan, Senatuan, Justizia Administrazioan, sozietate estataletan, zerbitzu-enpresa publikoetan (Correos eta RENFE, adibidez) eta titulartasun publikoa duten Estatuaren eremuko hedabideetan. Halaber, Estatuaren administrazio periferikoek tokian tokiko hizkuntza-normalkuntzarako legeak agintzen dutena bete beharko lukete. Izan ere, aginte publikoen bereizgarri bat da, besteak beste, legeak betetzea eta betearaztea.
- Espainiako estatuan hizkuntzaz ari garela, aniztasuna datorkigu burura. Eta Europan ere hizkuntza aniztasuna da oinarri funtsezkoenetako bat. Hori gogoan, komeni da berezko hizkuntza duten erkidegoetako aginte publikoek behar diren egintzak bultzatzea, hizkuntzen mosaikoa den Europako erakundeetan hizkuntza horiek aitortzeko eta sustatzeko politika aktiboak abian jar ditzaten.

Horregatik guztiagatik, hizkuntza-politikaren alorreko lankidetzaren esparru bat finkatzeko borondatea adierazten dute sinatzaileek. Hona horretarako

ESTIPULAZIOAK

Lehenengoa. Eusko Jaurlaritzak, Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzaren bidez, Kataluniako Generalitateko Administrazioak, Hizkuntza Politikarako Idazkaritzaren bidez, eta Galiziako Xuntak, Hizkuntza Politikarako Idazkaritza Nagusiaren bidez, beren borondatea agertzen dute hizkuntza-politikaren alorrean lankidetzaren garatuko duen esparru orokorra eta metodologia finkatzeko.

Bigarrena. Komunikazioari eta informazioari dagokionez, honakoak trukatu dituzte Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzak, Kataluniako Generalitateko Hizkuntza Politikarako Idazkaritzak eta Galiziako Xuntako Hizkuntza Politikarako Idazkaritza Nagusiak:

- Bilakaera soziolinguistikoaren jarraipena egiteko gauzatzen diren azterketa eta ikerlanak. Gainera, bakoitzak erabiltzen dituen adierazle soziolinguistikoaren sistemak eta hizkuntza-politikak lantzeko eta garatzeko esperientziak partekatuko dituzte.

- Argitalpen elektronikoen zabalkundea.
- Hizkuntza-eskubideen alorrean emandako urratsak: prozesuak, teknologien erabilera...
- Administrazio publikoetan hizkuntza-planak ezartzeko esperientziak.
- Hizkuntza-plan berariazkoak edota erreferentzia moduan balia daitezkeenak.
- Programen jarraipena eta ebaluazioa egiteko esperientziak, metodologiak eta abar.

Hirugarrena. Terminologiari dagokionez, honakoak trukatu dituzte Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzak, Kataluniako Generalitateko Hizkuntza Politikarako Idazkaritzak (*Termcat* bidez), eta Galiziako Xuntako Hizkuntza Politikarako Idazkaritza Nagusiak (*Termigal* bidez): metodologiei eta lan-prozesuei buruzko informazioa, normalkuntza terminologikorako irizpideak, terminologiak zabaltzeko eta finkatzeko estrategiak, eta horien ezarpen-maila neurtzeko metodoak; eta hori guzti hori aplikaturiko politiken emaitzak konparatzeko eta, behar izanez gero, prozesuak partekatzen.

Laugarrena. Estatuaren Administrazioan eta Europar Batasunean ofizialak diren hizkuntzak babesteko eta erabiltzeko neurriak sustatzeko garaian, honako egintzak bultzatuko dituzte Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzak, Kataluniako Generalitateko Hizkuntza Politikarako Idazkaritzak eta Galiziako Xuntako Hizkuntza Politikarako Idazkaritza Nagusiak:

- Helburu horiek lortzeko bidera daitezkeen neurri normatibo, exekutibo eta aurrekontuzkoak bultzatuko dituzte Espainiako Estatuan eta Europar Batasunean.
- Espainiako Estatuak Eskualdeetako edo Eremu Urriko Hizkuntzen Europako Gutuna nola aplikatzen duen aztertu eta horren jarraipena egingo dute batera.
- Estatuak bere erakundeetan gaztelania ez beste hizkuntza ofizialen erabilera ahalbidetzeko neurriak har ditzan bultzatuko dute, bereziki haueetan: Kongresuan, Senatuan, Justizia Administrazioan, sozietate estataletan, zerbitzu-enpresa publikoetan (Correos eta RENFE, adibidez) eta titulartasun publikoa duten Estatuaren eremuko hedabideetan.
- Estatuaren Administrazio Periferikoak –Estatuaren erakundeek, alegia– autonomia erkidego bakoitzean berezko hizkuntzen erabilera normalizatzearen aldeko politika aktiboak abian jar dituzten bultzatuko dute, bai eta tokian-tokian indarrean dagoen legeria bete dadila ere.

Bosgarrena. Arlo sozio-ekonomikoan, honako egintzak bultzatuko dituzte Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzak, Kataluniako Generalitateko Hizkuntza Politikarako Idazkaritzak eta Galiziako Xuntako Hizkuntza Politikarako Idazkaritza Nagusiak:

- Arlo sozio-ekonomikoari buruzko argitalpen eta azterlan ofizialen ale bat, gutxienez, trukatuko diote elkarri.
- Hizkuntza-irizpideetan oinarrituta Euskadin, Katalunian eta Galizian ezartzen diren lege, araudi edo xedapenei buruzko informazioa trukatuko diote elkarri.
- Alor sozio-ekonomikoan euskararen, katalanaren eta galegoaren erabilera areagotzeko bakoitzak erabiltzen dituen estrategia, metodologia, tresna eta baliabideak trukatuko dizkiote elkarri.
- Alor honetako hizkuntza-planak direla eta, kalitatea ziurtatzeko ohiko sistemetan (ISO...) hizkuntzaren irizpidea ere aintzakotzat hartzeko jarduerak garatuko dituzte batera.

Seigarrena. Berezko hizkuntzak herritar helduei irakasteko zereginetan, elkarlana bermatu eta informazioa trukatuko diote elkarri Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzak, Kataluniako Generalitateko Hizkuntza Politikarako Idazkaritzak eta Galiziako Xuntako Hizkuntza Politikarako Idazkaritza Nagusiak. Bereziki, honako alderdiei buruzko informazioa:

- Curriculum diseinua eta programazio didaktikoa.
- Auto-ikaskuntza eta irakaskuntza sistemak on-line.
- Material didaktiko bereziak (etorkinentzat, zerbitzuetako langileentzat, lan-munduarentzat...).
- Irakasleen etengabeko prestakuntza.
- Hizkuntza bat bera ezagutzeari buruzko ziurtatze-sistema desberdinak baliozko egiteko prozedurak, Hizkuntzen Erreferentziazko Esparru Europar Komunari dagokionez.
- Ebaluazio sistemak egokitzea, Hizkuntzen Erreferentziazko Esparru Europar Komunari dagokionez.

Zazpigarrena. Irakaskuntzaren alorrean, batera jardungo dute Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzak, Kataluniako Generalitateko Hizkuntza Politikarako Idazkaritzak eta Galiziako Xuntako Hizkuntza Politikarako Idazkaritza Nagusiak, Espainiako estatuak eskualdeetako eta eremu urriko hizkuntza horiek adierazi ohi dituzten historia eta kulturaren irakaskuntza ziurtatzeko neurriak har ditzan, horretarako konpromisoa hartu zuen-eta Eskualdeetako edo Eremu Urriko Hizkuntzen

Europako Gutuna sinatu zuenean. Horretarako, hitzarmen hau sinatzen duten autonomia erkidegoetako gobernuek egintza hauek burutuko dituzte:

- Behar diren egintzak sustatuko dituzte batera, Espainiako Gobernuak unibertsitatez kanpoko nahitaezko irakaskuntzan, gutxienez, gaztelania ez beste hizkuntza berezkoen gaineko oinarritzko ezagutza sar dezan, hizkuntza horiek ulertzeko maila gutxieneko bat eskuratzeko.
- Espainiako Gobernuak ikasketa-plan estatalean eskualdeetako edo eremu urriko hizkuntzetan islatzen diren historiari eta kulturari buruzko elementuak sar ditzan bultzatuko dute.
- Behar diren egintzak sustatuko dituzte, Espainiako Gobernuak kultura arteko hezkuntza garatzeko programa eta jarduketak bultzatu eta planifikatu ditzan, Estatu osoko kultura eta hizkuntza aniztasuna ezagutu eta desberdintasunak eta gizalegezko balioak eta balio demokratikoak errespetatu daitezzen, elkarbizitza onaren esparruan.
- Behar diren egintzak sustatuko dituzte, eskualdeetako eta eremu urriko hizkuntzarik ez dagoen Espainiako lurraldeetan bizi diren ikasleen eskola-programek Espainiako eskualdeetako eta eremu urriko hizkuntzen presentzia, horien historia eta izaera tradizionala (edo autoktonoa) jaso dezaten.
- Behar diren egintzak sustatuko dituzte, Estatuko unibertsitateetan Estatuko berezko hizkuntzen ikaskuntza eta irakaskuntza bultzatu daitezzen.

Zortzigarrena. Komunikazio- eta informazio-teknologiaren alorrean, Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzak, Kataluniako Generalitateko Hizkuntza Politikarako Idazkaritzak eta Galiziako Xuntako Hizkuntza Politikarako Idazkaritza Nagusiak informazioa eta esperientziak trukatu dizkiote elkarri honako gai hauen inguruan: ingeniarietza linguistikoaren baliabideak, aplikazio enpresarialetako ezarpena, web eleanitzak sustatzea eta kontsumo handiko softwareen lokalizazioa.

Bederatzigarrena. Hizkuntzaren erabilera sozialari dagokionez, Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzak, Kataluniako Generalitateko Hizkuntza Politikarako Idazkaritzak eta Galiziako Xuntako Hizkuntza Politikarako Idazkaritza Nagusiak:

- Euskararen, katalanaren eta galegoaren erabilera areagotzeko begira herritarrak sentsibilizatzeko estrategiak trukatu dizkiote elkarri.

- Dirulaguntza-politikei buruzko informazioa trukatu diote elkarri: lehentasunak, baliabideak...
- Haien administrazio publikoetako kontratazioetan hizkuntzari buruzko klausulak sartzeari dagokion informazioa trukatu diote elkarri.
- Hedabideetan euskararen, katalanaren eta galegoaren erabilera sustatzeko dituzten politikak trukatu dizkiote elkarri.

Hamargarrena. Hizkuntzak eta kulturak nazioartean zabaltzeari dagokionez, Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzak, Kataluniako Generalitateko Hizkuntza Politikarako Idazkaritzak eta Galiziako Xuntako Hizkuntza Politikarako Idazkaritza Nagusiak:

- Kultura ekoizpenak eta horien sortzaileak nazioartean zabaltzeko estrategiak sustatu dituzte, eta nazioarteko hedapen hori baliatuko dute haien hizkuntza eta kulturen izen ona munduan zabaltzeko.
- Euskara, katalana eta galegoa beraien mugetatik kanpo ere presente egon daitezen, beharrezko estrategiak bultzatu dituzte.

Hamaikagarrena. Hitzarmen hau burutzeko funtsezko tresna gisa, jarduketa plan bat finkatu da, urtekoa. Lankidetzaren hitzarmen honetako hamahirugarren estipulazioan adierazitako jarraipen batzordeak adostuko ditu plan horren nondik-norakoak.

Hamabigarrena. Hitzarmen hau sinatzeak ez du galaraziko gai espezifikoagoen gainean beste lankidetzaren hitzarmen batzuk sinatu ahal izatea.

Hamahirugarrena. Hitzarmen honen jarraipena eta ebaluazioa egiteko, jarraipen batzorde bat osatu da, honako kideak izango dituen: hiru ordezkari hitzarmena sinatzen duen gobernu bakoitzetik, gobernu horien hizkuntza-politikaren alorrean ardura gorenaren duten pertsonak batzordeburu direla.

Batzorde honen eginkizuna izango da hitzarmenaren esparruan ekitaldi bakoitzean garatu diren jarduketak zehaztea. Jarduketa planaren jarraipen egokia egiteko, hiru aldeek egoki deritzoten bilerak egingo dituzte aldiro-aldi.

Hamalagarrena. Agiri honetan harturiko konpromisoak 2009ko abenduaren 31 arte egongo dira indarrean. Hala eta guztiz ere, hitzarmena berariaz adierazi

gabe ondoko ekitaldian urtez urte luzatzen dela ulertuko da beste hitzarmen berri bat indarrean jarri arte, edo alderdietako batek hitzarmenaren amaiera iragartzen duen arte (gutxienez, urtea amaitu baino bi hilabete lehenago eta jakinarazpen ofiziala eginez). Halaber hitzarmena bertan behera gera daiteke alderdietako batek hitzarmenean jasotako estipulazioak betetzen ez baditu.

Hitzarmena interpretatzerakoan sor litezkeen auziak aldean arteko elkarrizketa zuzenaren bidez konponduko dira, edo hamahirugarren estipulazioan finkatutako jarraipen batzordearen bidez. Nor berean tematuz gero, eta hitzarmen honen izaera juridikoa aintzat hartuz, alderdiek administrazioarekiko auzietako jurisdikzioaren eraginpean konpondu beharko dituzte desadostasunak.

Eta esandako guztiarekin ados daudela adierazteko, alderdiek hitzarmen honen hiru kopia sinatzen dituzte, euskaraz, katalanez eta galegoz adierazitako tokian eta egunean.

Bilbao, 2007ko martxoaren 16a

Patxi Baztarrika Galparsoro
Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako sailburuordea

Miquel Pueyo i París
Kataluniako Generalitateko Hizkuntza Politikarako idazkaria

M. Sol López Martínez
Galiziako Xuntako Hizkuntza Politikarako idazkari nagusia

Protocolo de colaboración

entre o Goberno Vasco, a Generalitat de Catalunya e a Xunta de Galicia en materia de política lingüística

PROTOCOLO XERAL ENTRE O GOBERNO VASCO, A GENERALITAT DE CATALUNYA E A XUNTA DE GALICIA EN MATERIA DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA

REUNIDOS

Por unha parte, o señor Patxi Baztarrika Galparsoro, viceconselleiro de Política Lingüística, en representación do Departamento de Cultura do Goberno Vasco da Comunidade Autónoma Vasca, en virtude do acordo adoptado o 27 de febreiro de 2007 polo Consello de Goberno.

Por outra parte, o señor Miquel Pueyo i París, secretario de Política Lingüística, en representación da Administración da Generalitat de Catalunya, en virtude da autorización de sinatura para este acto, adoptada polo conselleiro da Vicepresidencia, mediante Resolución do 29 de decembro de 2006, conforme ás competencias que ten atribuídas en virtude do establecido polo artigo 40 da Lei 13/1989, do 14 de decembro, de organización, procedemento e réxime xurídico da Administración da Generalitat.

E, por último, dona María Sol López Martínez, secretaria xeral de Política Lingüística, nomeada mediante Decreto 495/2005, do 15 de setembro (DOG n.º 179 do 16/09/2005), actuando de acordo coas competencias que lle atribúe a disposición adicional segunda do Decreto 44/2006, do 2 de marzo, de estrutura orgánica dos órganos superiores dependentes da Presidencia da Xunta de Galicia (DOG n.º 53 do 16/03/2006) e en virtude da delegación de sinatura expresa para este acto, autorizada polo Presidente de la Xunta de Galicia o día 7 de febreiro de 2007.

MANIFESTAN

- XII. Que as relacións en materia de política lingüística entre os gobernos de Euskadi, Catalunya e Galicia experimentaron diferentes niveis e graos de colaboración. Así, a colaboración entre o Goberno Vasco e a Generalitat de Catalunya ten unha longa traxectoria e materializouse en múltiples proxectos e no intercambio de información e experiencias das respectivas políticas lingüísticas. Reflexo desta colaboración é o protocolo suscrito en marzo de 2005 entre ambos os dous gobernos. En parecidos termos se materializou meses despois a colaboración entre a Generalitat de Catalunya e a Xunta de Galicia e, en maio de 2006, ambas as dúas institucións subscribiron un protocolo de colaboración en materia de política lingüística.
- XIII. Que os gobernos de Euskadi, Catalunya e Galicia son gobernos fortemente comprometidos coa revitalización e normalización do uso das súas linguas propias: o éuscaro, o catalán e o galego, respectivamente. A partir dese firme compromiso, que se traduce no impulso continuado de políticas lingüísticas positivas a favor da normalización lingüística en cada país, os tres gobernos consideran que, dende o máximo respecto ás políticas de cada goberno e ás súas especificidades, resulta verdadeiramente eficaz e positivo definir e desenvolver un marco de colaboración estable e permanente entre estes en materia lingüística, marco que permitirá intercambiar e contrastar experiencias, así como impulsar proxectos e actuacións en beneficio dunha maior igualdade social entre as linguas.
- XIV. Que é evidente que Euskadi, Catalunya e Galicia representan realidades sociolingüísticas diferentes, pero non é menos certo que da colaboración entre os tres poderes públicos e do contraste entre as políticas lingüísticas respectivas só cabe obter beneficios para os procesos de normalización lingüística de cada país, así como para o tratamento das linguas no Estado español. Os tres países posúen experiencias, información e coñecemento que contrastar e compartir. De aí a conveniencia e o interese de formalizar un acordo de colaboración estable para un período de tres anos, revisable e adaptable cada ano. Trátase do primeiro acordo de colaboración en materia lingüística suscrito entre os tres gobernos.

- XV. Que, ademais da colaboración para o desenvolvemento das políticas lingüísticas propias nos seus respectivos ámbitos de actuación, os tres gobernos consideran que, no marco deste acordo de colaboración, é conveniente xuntar esforzos e criterios en relación cos procesos de normalización lingüística de Euskadi, Catalunya e Galicia, así como para que os poderes públicos do Estado fomenten o recoñecemento real e a protección efectiva das linguas oficiais distintas ao castelán.
- XVI. Que é unha realidade que case a metade da poboación do Estado español, concretamente o 40%, vive en comunidades con lingua propia distinta do castelán. O Estado español é un Estado plurilingüe e, en consecuencia, debe recoñecerse inequivocamente como tal, respectando e impulsando o uso das diferentes linguas. Correspóndelles ás diferentes institucións do Estado adoptar unha actitude positiva e activa de protección do éuscaro, catalán e galego, entre outras razóns porque non existe hoxe aínda unha correspondencia entre o Estado español legal e o real en materia lingüística.
- XVII. Que as linguas propias nin gozan hoxe aínda dun uso normalizado nas institucións do Estado, nin tampouco son obxecto dun uso normalizado nas administracións periféricas do Estado. É necesario que as institucións do Estado asuman sen equívocos o carácter plurilingüe do Estado e actúen de xeito proactivo, especialmente no ámbito das propias institucións, nos medios de comunicación de titularidade pública de ámbito estatal, no sistema educativo e nas súas administracións periféricas.
- XVIII. Que, por outra banda, convén ter presente que o primeiro informe sobre o cumprimento no Estado español da Carta Europea das Linguas Rexionais ou Minoritarias de Europa (en diante, CELROM), elaborado no 2002, poñía en evidencia as grandes carencias observadas na Xustiza e na Administración estatal, en materia de respecto efectivo ás linguas oficiais distintas do castelán. En atención ás recomendacións do devandito informe, é necesario proceder ao deseño e impulso de políticas de uso do éuscaro, do catalán e do galego, especialmente na Xustiza e na Administración periférica do Estado.
- XIX. Que o Goberno Vasco, a Generalitat de Catalunya e a Xunta de Galicia, a través dos seus organismos responsables en materia de política lingüística, acordan solicitarlles aos poderes públicos competentes do Estado a adopción e o desenvolvemento de medidas efectivas para a normalización do uso do éuscaro, catalán e galego, na Administración de Xustiza, no Congreso e no Senado, nos medios de comunicación de titularidade pública de ámbito estatal, no sistema educativo, na proxección exterior das

linguas, no uso das linguas propias oficiais nas institucións europeas e nas administracións periféricas do Estado, así como o cumprimento da lexislación autonómica vixente en materia lingüística por parte das ditas administracións periféricas, posto que as previsións das leis de normalización lingüística das tres comunidades son de obrigado cumprimento tamén para as administracións periféricas do Estado.

- XX. Que, atendendo á realidade plurilingüe do Estado e ao compromiso adoptado coa ratificación da Carta Europea de Linguas Rexionais ou Minoritarias (CELROM), o Estado debe facer súa a defensa e fomento do éuscaro, catalán e galego e, así mesmo, debe xogar un papel activo no cumprimento da CELROM no Estado español.
- XXI. Que, así mesmo, en materia educativa, o Estado español debería, seguindo as recomendacións do Comité de Expertos, fomentar a comprensión e a tolerancia con relación ás linguas do Estado distintas do castelán e adoptar medidas para asegurar o ensino da historia e da cultura das que son expresión as linguas rexionais ou minoritarias. Así se comprometeu o Estado ao ratificar a CELROM. Neste sentido, o Comité de Expertos recorda que o citado compromiso non se refire a impartirles ensino soamente aos alumnos que utilizan linguas rexionais ou minoritarias, senón tamén aos que non as falan. Isto supón que o Estado debe garantirles a formación básica nesta materia a aqueles que residen tamén en comunidades monolingües, con tan só o castelán como lingua oficial. Para iso, o citado Comité de Expertos fai fincapé no deber do Estado de "incluír elementos da historia e da cultura reflectidos nas linguas rexionais ou minoritarias no programa nacional de estudos", así como conceptos tales como a multiculturalidade, o plurilingüismo e nocións básicas sobre todas as linguas do Estado, de cara a fomentar a sensibilización e o coñecemento da realidade plural do Estado. Neste mesmo sentido, o Comité de Expertos recorda a importancia de sensibilizar a maioría da poboación sobre a necesidade de protexer e fomentar as linguas rexionais e/ou minoritarias e, de forma expresa, sinala "que os programas escolares dos estudantes que viven noutros lugares de España nas que non se fala unha lingua rexional ou minoritaria deben recoller a presenza das linguas rexionais ou minoritarias en España, a súa historia e o seu carácter tradicional (ou autóctono)".
- XXII. Que, por último, os principios xerais sobre os que se sustenta o protocolo de colaboración entre o Goberno Vasco, a Generalitat de Catalunya e a Xunta de Galicia, son os seguintes:

- Os procesos de normalización lingüística que os respectivos gobernos veñen impulsando en Euskadi, Catalunya e Galicia enmárcanse nunha política xeral encamiñada a substituír as discriminacións e desigualdades polo exercicio real da igualdade. Isto significa que, fronte a calquera pretensión uniformizadora, os tres gobernos asumen o pluralismo como valor positivo e consubstancial dos seus países e do propio Estado español. O pluralismo que se consagra legalmente no ámbito lingüístico non se traduce hoxe aínda nunha situación de verdadeira igualdade nas condicións de uso e nas políticas de fomento, protección e respecto de todas as linguas do Estado. De aí que o obxectivo sexa traballar para avanzar na consecución progresiva dunha maior igualdade social entre as linguas, contribuíndo así á cohesión social e a unha mellor convivencia.

- A igualdade social entre as linguas require unha igualdade de oportunidades real para que cada cidadán utilice a lingua que desexe. A igualdade xusta consiste en tratar igual os iguais e desigual os desiguais. Hai que constatar que hoxe aínda na realidade non existen condicións de igualdade plena que garantan a libre elección da lingua en todos os ámbitos da vida social. En todo caso, a acción pola superación da desigualdade do éuscaro, o catalán e o galego con respecto ao castelán non é unha loita contra o castelán, senón que, simplemente, pretende fomentar as linguas propias, dende a convicción de que as linguas non separan, senón que integran. A acción pola revitalización do éuscaro, o catalán e o galego constitúe un factor de integración e de mellora da convivencia, cara a un futuro mellor para todos.

- O éxito dos procesos de normalización lingüística require da concorrencia de tres factores: políticas públicas positivas sustentadas sobre un marco legal protector das linguas en situación de desigualdade, recursos suficientes para o desenvolvemento das devanditas políticas e adhesión e compromiso da cidadanía con relación á lingua. Os dous primeiros factores dependen basicamente dos poderes públicos e o terceiro é, se cabe, o factor máis decisivo. É a cidadanía o suxeito da normalización lingüística; é dicir, son as cidadás e os cidadáns os titulares dos dereitos lingüísticos e a Administración debe ser a garante de que os dereitos lingüísticos dos cidadáns non se vulneren. Os gobernos deben contribuír a que a actitude favorable á lingua propia da inmensa maioría da sociedade se traduza en comportamento positivo no día a día. As leis son necesarias, pero o factor determinante constitúeno os axentes sociais e os propios cidadáns. Así, é imprescindible a implicación efectiva dos partidos, os sindicatos, as asociacións empresariais e as asociacións culturais e cívicas de todo tipo, para

estender o uso normalizado das linguas propias na vida social, laboral e económica.

- As linguas son patrimonio común de todos os cidadáns. De aí que ninguén debería intentar patrimonializalas en exclusiva, nin ninguén debería sentirse exonerado da responsabilidade de asumir como tarefa propia a normalización do éuscaro, do catalán e do galego. Por iso, é necesario que os procesos de normalización lingüística estean presididos polo maior consenso social e político posible.
- O Estado español é un Estado plurilingüe. Esta realidade debería ter o seu reflexo na actitude dos poderes públicos do Estado. En consecuencia, o Estado debería posibilitar o uso das linguas oficiais distintas ao castelán no ámbito das súas propias institucións, no Congreso e no Senado, na Administración de Xustiza, nas súas sociedades estatais e empresas de servizo públicas, tales como Correos e Renfe, nos medios de comunicación de titularidade pública de ámbito estatal; así mesmo, as administracións periféricas do Estado deberían cumprir as obrigas establecidas nas leis de normalización lingüística dos respectivos territorios nos que radican. Os poderes públicos deben caracterizarse, entre outros, por cumprir e facer cumprir as leis.
- Se falar do Estado español en materia lingüística supón falar de diversidade, falar de Europa significa referirse a unha das súas principais características: a súa natureza plurilingüe. É conveniente que dende os poderes públicos das comunidades con lingua propia se impulsen accións encamiñadas a que esa Europa, que é un mosaico de linguas, se dote de políticas activas de recoñecemento e promoción destas nas súas institucións.

Por todo iso, as partes asinantes manifestan a súa vontade de definir un marco de colaboración en materia de política lingüística conforme ás seguintes:

ESTIPULACIÓNS

Primeira. A Administración do Goberno Vasco, a través da súa viceconsellería de Política Lingüística; a Generalitat de Catalunya, a través da súa Secretaría de Política Lingüística e a Xunta de Galicia, a través da súa Secretaría Xeral de Política Lingüística, expresan a súa vontade de fixar un marco xeral e unha metodoloxía para o desenvolvemento da colaboración mutua no ámbito da política lingüística.

Segunda. En materia de comunicación e intercambio de información, a viceconsellería de Política Lingüística do Goberno Vasco, a Secretaría de Política Lingüística da Generalitat de Catalunya e a Secretaría Xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia intercambiarán información relativa a:

- Os estudos e investigacións para o seguimento da evolución sociolingüística. Así mesmo, compartirán as súas experiencias respecto da elaboración e do desenvolvemento dos respectivos sistemas de indicadores sociolingüísticos e da política lingüística.
- A difusión das súas publicacións electrónicas.
- Os pasos dados no ámbito dos dereitos lingüísticos: procesos, utilización de tecnoloxías...
- Experiencias de implantación de plans lingüísticos nas administracións públicas.
- Plans lingüísticos específicos ou que poidan servir de referencia.
- Experiencias, metodoloxías, etc., relativas ao seguimento e avaliación de programas.

Terceira. En materia de terminoloxía, a viceconsellería de Política Lingüística do Goberno Vasco, a Secretaría de Política Lingüística da Generalitat, a través do Termcat e a Secretaría Xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia, a través do Termigal, intercambiarán información sobre as metodoloxías e os procesos de traballo, os criterios para a normalización terminolóxica, as estratexias de difusión e implantación de terminoloxías e métodos de seguimento do nivel de implantación, co fin de comparar os resultados das políticas aplicadas e, se é o caso, compartir determinados procesos.

Cuarta. En materia de promoción de medidas de protección e uso das linguas oficiais no ámbito da Administración do Estado e da Unión Europea, a

viceconsellería de Política Lingüística do Goberno Vasco, a Secretaría de Política Lingüística da Generalitat de Catalunya e a Secretaría Xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia:

- Promoverán que o Estado español e a Unión Europea adopten medidas e accións normativas, executivas e orzamentarias tendentes á consecución destes obxectivos.
- Realizarán un seguimento conxunto da aplicación da CELROM por parte do Estado español.
- Promoverán que o Estado adopte medidas, co fin de posibilitar o uso das linguas oficiais distintas ao castelán no ámbito das súas propias institucións, especialmente, no Congreso e no Senado, na Administración de Xustiza, nas súas sociedades estatais e empresas de servizo públicas, tales como Correos e Renfe, así como para que garanta un uso axeitado das linguas propias nos medios de comunicación de titularidade pública de ámbito estatal.
- Promoverán medidas encamiñadas a que a Administración periférica do Estado, é dicir, as institucións do Estado, impulsen políticas activas a favor da normalización do uso das linguas propias nas respectivas comunidades autónomas e cumpran as correspondentes lexislacións en vigor.

Quinta. No ámbito socioeconómico, a viceconsellería de Política Lingüística do Goberno Vasco, a Secretaría de Política Lingüística da Generalitat de Catalunya e a Secretaría Xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia:

- Intercambiarán, polo menos, un exemplar das publicacións e estudos oficiais relativos ao ámbito socioeconómico.
- Intercambiarán información sobre leis, regulamentos ou disposicións normativas que se adopten en Euskadi, Catalunya e Galicia, tendo en conta o criterio lingüístico.
- Intercambiarán as estratexias, metodoloxía, ferramentas e materiais que en cada caso utilicen para aumentar o uso do éuscaro, catalán e galego no ámbito socioeconómico.
- En relación cos plans lingüísticos deste ámbito, os órganos de política lingüística do Goberno Vasco, da Generalitat de Catalunya e da Xunta de Galicia tenderán a promover o desenvolvemento conxunto de actuacións, para a inclusión do criterio lingüístico nos sistemas de certificación de calidade máis habituais (ISO...).

Sexta. En relación co ensino das linguas propias á poboación adulta, a viceconsellería de Política Lingüística do Goberno Vasco, a Secretaría de Política Lingüística da Generalitat de Catalunya e a Secretaría Xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia garantirán a colaboración e intercambiarán información, especialmente naqueles aspectos relacionados con:

- O deseño curricular e a programación didáctica.
- Os sistemas de autoaprendizaxe e ensino en liña.
- A elaboración de materiais didácticos específicos (alumnado inmigrante, persoal do sector servizos, mundo laboral...).
- A formación continua do profesorado.
- Os procedementos de validación dos distintos sistemas de certificación do coñecemento dunha mesma lingua, en relación co Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas.
- A adaptación dos sistemas de avaliación, en relación co Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas.

Sétima. No ámbito do ensino, a viceconsellería de Política Lingüística do Goberno Vasco, a Secretaría de Política Lingüística da Generalitat de Catalunya e a Secretaría Xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia traballarán conxuntamente para que o Estado español adopte medidas encamiñadas a asegurar o ensino da historia e da cultura das que son expresión as linguas rexionais ou minoritarias, de acordo co que se comprometeu ao ratificar a CELROM. Para iso, os gobernos autonómicos que subscriben este acordo:

- Promoverán accións conxuntas para que o Goberno central inclúa, polo menos no ensino non universitario obrigatorio, nocións básicas das linguas propias do Estado distintas do castelán que permitan unha comprensión inicial destas.
- Promoverán que o Estado inclúa elementos da historia e da cultura reflectidos nas linguas rexionais ou minoritarias no programa estatal de estudos.
- Promoverán que o Estado impulse e planifique programas e actuacións para o desenvolvemento da educación intercultural, baseada no coñecemento da diversidade cultural e lingüística de todo o Estado, co fin de fomentar o respecto á diferenza e os valores cívicos e democráticos, nun marco de boa convivencia.
- Promoverán que os programas escolares dos estudantes que viven noutros lugares de España nos que non se fala unha lingua rexional ou minoritaria recollan a presenza das linguas

rexionais ou minoritarias en España, a súa historia e o seu carácter tradicional (ou autóctono).

- Promoverán que nas universidades do Estado se fomenta o ensino e a aprendizaxe das linguas propias oficiais do Estado.

Oitava. En materia das tecnoloxías da información e da comunicación, a viceconsellería de Política Lingüística do Goberno Vasco, a Secretaría de Política Lingüística da Generalitat de Catalunya e a Secretaría Xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia intercambiarán información e experiencias sobre o desenvolvemento de recursos de enxeñaría lingüística, políticas de implantación en aplicacións empresariais, fomento de webs multilingües e políticas de localización de programas de gran consumo.

Novena. En canto ao uso social da lingua, a viceconsellería de Política Lingüística do Goberno Vasco, a Secretaría de Política Lingüística da Generalitat de Catalunya e a Secretaría Xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia:

- Intercambiarán as súas respectivas estratexias de sensibilización da poboación para o aumento do uso do éuscaro, catalán e galego.
- Intercambiarán información sobre as políticas de subvención: prioridades, medios...
- Intercambiarán información sobre a inclusión de cláusulas lingüísticas na contratación das súas respectivas administracións públicas.
- Intercambiarán as súas respectivas políticas de promoción do uso do éuscaro, catalán e galego nos medios de comunicación.

Décima. En canto á difusión internacional das linguas e culturas, a viceconsellería de Política Lingüística do Goberno Vasco, a Secretaría de Política Lingüística da Generalitat de Catalunya e a Secretaría Xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia:

- Fomentarán estratexias destinadas á difusión internacional dos produtos culturais e dos seus creadores e á utilización desa proxección internacional para acrecentar o prestixio das nosas linguas e culturas.
- Fomentarán estratexias para incrementar a presenza do éuscaro, catalán e galego máis alá das nosas fronteiras.

Décimo primeira. Fíxase como ferramenta fundamental de concreción deste protocolo a elaboración dun plan de actuación. Este plan de actuación terá carácter anual e será acordado pola comisión de seguimento especificada na estipulación décimo terceira deste protocolo de cooperación.

Décimo segunda. A adopción deste acordo non será obstáculo para a subscrición doutros acordos de colaboración en materias específicas.

Décimo terceira. Co fin de asegurar o seguimento e a avaliación deste protocolo marco, crearase unha comisión de seguimento formada por tres persoas en representación de cada un dos gobernos que subscriben este protocolo, encabezado polos máximos responsables en materia de política lingüística dos seus respectivos gobernos.

Esta comisión de seguimento será a encargada de fixar as actuacións que, no marco deste acordo, se desenvolverán en cada exercicio. Co fin de realizar o seguimento do plan de actuación, as partes levarán a cabo periodicamente os encontros que consideren oportunos.

Décimo cuarta. Os compromisos adquiridos neste documento estenderanse ata o 31 de decembro de 2009. Non obstante, a vixencia deste protocolo debe entenderse prorrogada tacitamente por períodos anuais, ata a entrada en vigor dun novo ou ata que unha das partes non lle poña fin por medio dun preaviso formalizado, polo menos, dous meses antes de rematar o ano. Será igualmente causa de extinción deste protocolo a súa resolución, motivada polo incumprimento das súas estipulacións por algunha das partes.

As posibles discrepancias na interpretación deste protocolo resolveranse polo diálogo directo entre as partes ou pola comisión de seguimento prevista na estipulación décimo cuarta. No caso de persistir as discrepancias e atendendo á

natureza xurídica deste protocolo, as partes someteranse á xurisdición contencioso-administrativa para resolvelas.

E, en proba de conformidade con todo canto se manifestou, subscriben este documento por triplicado, en éuscaro, catalán e galego, no lugar e na data sinalados.

Bilbao, 16 de marzo de 2007

Patxi Baztarrika Galparsoro
Viceconselleiro de Política Lingüística do Goberno Vasco

Miquel Pueyo i París
Secretario de Política Lingüística da Generalitat de Catalunya

María Sol López Martínez
Secretaria xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia

Protocolo de Colaboración

entre el Gobierno Vasco, la Generalitat de Catalunya y la Xunta de Galicia en materia de política lingüística

PROTOCOLO GENERAL ENTRE EL GOBIERNO VASCO, LA GENERALITAT DE CATALUNYA Y LA XUNTA DE GALICIA EN MATERIA DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA

REUNIDOS

Por una parte, el señor Patxi Baztarrika Galparsoro, viceconsejero de Política Lingüística, en representación del Departamento de Cultura del Gobierno Vasco de la Comunidad Autónoma Vasca en virtud del acuerdo adoptado el 27 de febrero de 2007 por el Consejo de Gobierno.

Por otra parte, el señor Miquel Pueyo i París, secretario de Política Lingüística, en representación de la Administración de la Generalitat de Catalunya, en virtud de la autorización de firma para este acto, adoptada por el consejero de la Vicepresidencia mediante Resolución de 29 de diciembre de 2006, conforme a las competencias que tiene atribuidas en virtud de lo establecido por el artículo 40 de la Ley 13/1989, de 14 de diciembre, de organización, procedimiento y régimen jurídico de la Administración de la Generalitat.

Y por último, Dª María Sol López Martínez, secretaria general de Política Lingüística, nombrada mediante Decreto 495/2005, de 15 de septiembre (DOG nº 179 de 16/09/2005), actuando de acuerdo con las competencias que le atribuye la disposición adicional segunda del Decreto 44/2006, de 2 de marzo, de estructura orgánica de los órganos superiores dependientes de la Presidencia de la Xunta de Galicia (DOG nº 53 de 16/03/2006), y en virtud de la delegación de firma expresa para este acto, autorizada por el Presidente de la Xunta de Galicia el día 7 de febrero de 2007..

MANIFIESTAN

- XXIII. Que las relaciones en materia de política lingüística entre los gobiernos de Euskadi, Catalunya y Galicia han experimentado diferentes niveles y grados de colaboración. Así, la colaboración entre el Gobierno Vasco y la Generalitat de Catalunya tiene una larga trayectoria y se ha materializado en múltiples proyectos y en el intercambio de información y experiencias de las respectivas políticas lingüísticas. Reflejo de esta colaboración es el protocolo suscrito en marzo de 2005 entre ambos gobiernos. En parecidos términos se materializó meses después la colaboración entre la Generalitat de Catalunya y la Xunta de Galicia, y en mayo de 2006 ambas instituciones suscribieron un Protocolo de colaboración en materia de política lingüística.
- XXIV. Que los gobiernos de Euskadi, Catalunya y Galicia son gobiernos fuertemente comprometidos con la revitalización y normalización del uso de sus lenguas propias: el euskera, el catalán y el gallego, respectivamente. A partir de ese firme compromiso que se traduce en el impulso continuado de políticas lingüísticas positivas a favor de la normalización lingüística en cada país, los tres gobiernos consideran que, desde el máximo respeto a las políticas de cada gobierno y a sus especificidades resulta verdaderamente eficaz y positivo definir y desarrollar un marco de colaboración estable y permanente entre los mismos en materia lingüística, marco que permitirá intercambiar y contrastar experiencias, así como impulsar proyectos y actuaciones en beneficio de una mayor igualdad social entre las lenguas.
- XXV. Que es evidente que Euskadi, Catalunya y Galicia representan realidades sociolingüísticas diferentes, pero no es menos cierto que de la colaboración entre los tres poderes públicos y del contraste entre las políticas lingüísticas respectivas sólo cabe obtener beneficios para los procesos de normalización lingüística de cada país, así como para el tratamiento de las lenguas en el Estado español. Los tres países poseen experiencias, información y conocimiento que contrastar y compartir. De ahí la conveniencia y el interés de formalizar un acuerdo de colaboración estable para un período de tres años, revisable y adaptable cada año. Se trata del primer acuerdo de colaboración en materia lingüística suscrito entre los tres gobiernos.

- XXVI. Que además de la colaboración para el desarrollo de las políticas lingüísticas propias en sus respectivos ámbitos de actuación, los tres gobiernos consideran que, en el marco de este acuerdo de colaboración, es conveniente aunar esfuerzos y criterios en relación a los procesos de normalización lingüística de Euskadi, Catalunya y Galicia, así como para que los poderes públicos del Estado fomenten el reconocimiento real y la protección efectiva de las lenguas oficiales distintas al castellano.
- XXVII. Que es una realidad que casi la mitad de la población del Estado español, concretamente el 40%, vive en comunidades con lengua propia distinta del castellano. El Estado español es un Estado plurilingüe, y, en consecuencia, debe reconocerse inequívocamente como tal, respetando e impulsando el uso de las diferentes lenguas. Corresponde a las diferentes instituciones del Estado adoptar una actitud positiva y activa de protección del euskera, catalán y gallego, entre otras razones, porque no existe hoy todavía una correspondencia entre el Estado español legal y el real en materia lingüística.
- XXVIII. Que las lenguas propias ni gozan hoy aún de un uso normalizado en las instituciones del Estado, ni tampoco son objeto de un uso normalizado en las administraciones periféricas del Estado. Es necesario que las instituciones del Estado asuman sin equívocos el carácter plurilingüe del Estado y actúen de manera proactiva, especialmente en el ámbito de las propias instituciones, en los medios de comunicación de titularidad pública de ámbito estatal, en el sistema educativo y en sus administraciones periféricas.
- XXIX. Que por otra parte, conviene tener presente que el primer informe sobre el cumplimiento en el Estado español de la Carta Europea de las Lenguas Regionales o Minoritarias de Europa (en adelante, CELROM) elaborado en el 2002, ponía en evidencia las grandes carencias observadas en la Justicia y en la Administración estatal en materia de respeto efectivo a las lenguas oficiales distintas del castellano. En atención a las recomendaciones de dicho informe es necesario proceder al diseño e impulso de políticas de uso del euskera, del catalán y del gallego especialmente en la Justicia y en la Administración periférica del Estado.
- XXX. Que el Gobierno Vasco, la Generalitat de Catalunya y la Xunta de Galicia, a través de sus organismos responsables en materia de política lingüística, acuerdan solicitar a los poderes públicos competentes del Estado la adopción y desarrollo de medidas efectivas para la normalización del uso del euskera, catalán y gallego en la Administración de Justicia, en el

Congreso y Senado, en los medios de comunicación de titularidad pública de ámbito estatal, en el sistema educativo, en la proyección exterior de las lenguas, en el uso de las lenguas propias oficiales en las instituciones europeas, y en las administraciones periféricas del Estado, así como el cumplimiento de la legislación autonómica vigente en materia lingüística por parte de dichas administraciones periféricas, puesto que las previsiones de las leyes de normalización lingüística de las tres comunidades son de obligado cumplimiento también para las administraciones periféricas del Estado.

- XXXI. Que atendiendo a la realidad plurilingüe del Estado y al compromiso adoptado con la ratificación de la Carta Europea de Lenguas Regionales o Minoritarias (CELROM), el Estado debe hacer suya la defensa y fomento del euskera, catalán y gallego, y asimismo, debe jugar un papel activo en el cumplimiento de la CELROM en el Estado español.
- XXXII. Que, así mismo, en materia educativa, el Estado español debería, siguiendo las recomendaciones del Comité de Expertos, fomentar la comprensión y la tolerancia con relación a las lenguas del Estado distintas del castellano, y adoptar medidas para asegurar la enseñanza de la historia y la cultura de las que son expresión las lenguas regionales o minoritarias. Así se comprometió el Estado al ratificar la CELROM. En este sentido, el Comité de Expertos recuerda que el citado compromiso no se refiere a impartir enseñanza solamente a los alumnos que utilizan lenguas regionales o minoritarias, sino también a los que no las hablan. Esto supone que el Estado debe garantizar la formación básica en esta materia a aquéllos que residen también en comunidades monolingües, con tan solo el castellano como lengua oficial. Para ello, el citado Comité de Expertos hace hincapié en el deber del Estado de *“incluir elementos de la historia y la cultura reflejados en las lenguas regionales o minoritarias en el programa nacional de estudios”*, así como conceptos tales como la multiculturalidad, el plurilingüismo, y nociones básicas sobre todas las lenguas del Estado, de cara a fomentar la sensibilización y el conocimiento de la realidad plural del Estado. En este mismo sentido, el Comité de Expertos recuerda la importancia de sensibilizar a la mayoría de la población sobre la necesidad de proteger y promocionar las lenguas regionales y/o minoritarias, y de forma expresa, señala *“que los programas escolares de los estudiantes que viven en otros lugares de España en las que no se habla una lengua regional o minoritaria deben recoger la presencia de las lenguas regionales o minoritarias en España, su historia y su carácter tradicional (o autóctono)”*.

XXXIII. Que por último, los principios generales sobre los que se sustenta el Protocolo de colaboración entre el Gobierno Vasco, la Generalitat de Catalunya y la Xunta de Galicia, son los siguientes:

- Los procesos de normalización lingüística que los respectivos gobiernos vienen impulsando en Euskadi, Catalunya y Galicia se enmarcan en una política general encaminada a sustituir las discriminaciones y desigualdades por el ejercicio real de la igualdad. Esto significa que, frente a cualquier pretensión uniformizadora, los tres gobiernos asumen el pluralismo como valor positivo y consustancial de sus países y del propio Estado español. El pluralismo que se consagra legalmente en el ámbito lingüístico no se traduce hoy aún en una situación de verdadera igualdad en las condiciones de uso y las políticas de fomento, protección y respeto de todas las lenguas del Estado. De ahí que el objetivo sea trabajar para avanzar en la consecución progresiva de una mayor igualdad social entre las lenguas, contribuyendo así a la cohesión social y a una mejor convivencia.
- La igualdad social entre las lenguas requiere una igualdad de oportunidades real para que cada ciudadano utilice la lengua que desee. La igualdad justa consiste en tratar igual a los iguales y desigual a los desiguales. Hay que constatar que hoy todavía en la realidad no existen condiciones de igualdad plena que garanticen la libre elección de la lengua en todos los ámbitos de la vida social. En todo caso, la acción por la superación de la desigualdad del euskera, el catalán y el gallego con respecto al castellano no es una lucha contra el castellano, sino que, simplemente, pretende fomentar las lenguas propias, desde la convicción de que las lenguas no separan, sino que integran. La acción por la revitalización del euskera, el catalán y el gallego constituye un factor de integración y de mejora de la convivencia, hacia un futuro mejor para todos.
- El éxito de los procesos de normalización lingüística requiere de la concurrencia de tres factores: políticas públicas positivas sustentadas sobre un marco legal protector de las lenguas en situación de desigualdad, recursos suficientes para el desarrollo de dichas políticas, y adhesión y compromiso de la ciudadanía con relación a la lengua. Los dos primeros factores dependen básicamente de los poderes públicos, y el tercero es, si cabe, el factor más decisivo. Es la ciudadanía el sujeto de la normalización lingüística, es decir, son las ciudadanas y los ciudadanos los titulares de los derechos lingüísticos, y la Administración debe ser la garante de que los derechos lingüísticos de los ciudadanos no se vulneren. Los gobiernos deben contribuir a que la actitud favorable a

la lengua propia de la inmensa mayoría de la sociedad se traduzca en comportamiento positivo en el día a día. Las leyes son necesarias, pero el factor determinante lo constituyen los agentes sociales y los propios ciudadanos. Así, es imprescindible la implicación efectiva de los partidos, los sindicatos, las asociaciones empresariales y las asociaciones culturales y cívicas de todo tipo, para extender el uso normalizado de las lenguas propias en la vida social, laboral y económica.

- Las lenguas son patrimonio común de todos los ciudadanos. De ahí que nadie debiera intentar patrimonializarlas en exclusiva, ni nadie debiera sentirse exonerado de la responsabilidad de asumir como tarea propia la normalización del euskera, catalán y gallego. Por ello, es necesario que los procesos de normalización lingüística estén presididos por el mayor consenso social y político posible.
- El Estado español es un Estado plurilingüe. Esta realidad debería tener su reflejo en la actitud de los poderes públicos del Estado. En consecuencia, el Estado debería posibilitar el uso de las lenguas oficiales distintas al castellano en el ámbito de sus propias instituciones, Congreso y Senado, en la Administración de Justicia, en sus sociedades estatales y empresas de servicio públicas tales como Correos y RENFE, en los medios de comunicación de titularidad pública de ámbito estatal; asimismo, las administraciones periféricas del Estado deberían cumplir las obligaciones establecidas en las Leyes de Normalización Lingüística de los respectivos territorios en los que radican. Los poderes públicos deben caracterizarse, entre otros, por cumplir y hacer cumplir las leyes.
- Si hablar del Estado español en materia lingüística supone hablar de diversidad, hablar de Europa significa referirse a una de sus principales características: su naturaleza plurilingüe. Es conveniente que desde los poderes públicos de las comunidades con lengua propia se impulsen acciones encaminadas a que esa Europa que es un mosaico de lenguas se dote de políticas activas de reconocimiento y promoción de las mismas en sus instituciones.

Por todo ello, las partes firmantes manifiestan su voluntad de definir un marco de colaboración en materia de política lingüística con arreglo a las siguientes:

ESTIPULACIONES

Primera. La Administración del Gobierno Vasco a través de su Viceconsejería de Política Lingüística, la Generalitat de Catalunya a través de su Secretaría de Política Lingüística y la Xunta de Galicia a través de su Secretaría General de Política Lingüística, expresan su voluntad de fijar un marco general y una metodología para el desarrollo de la colaboración mutua en el ámbito de la política lingüística.

Segunda. En materia de comunicación e intercambio de información, la Viceconsejería de Política Lingüística del Gobierno Vasco, la Secretaría de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya y la Secretaría General de Política Lingüística de la Xunta de Galicia intercambiarán información relativa a:

- Los estudios e investigaciones para el seguimiento de la evolución sociolingüística. Asimismo, compartirán sus experiencias respecto a la elaboración y el desarrollo de los respectivos sistemas de indicadores sociolingüísticos y de la política lingüística.
- La difusión de sus publicaciones electrónicas.
- Los pasos dados en el ámbito de los derechos lingüísticos: procesos, utilización de tecnologías...
- Experiencias de implantación de planes lingüísticos en las Administraciones Públicas.
- Planes lingüísticos específicos o que puedan servir de referencia.
- Experiencias, metodologías, etc., relativas al seguimiento y evaluación de programas.

Tercera. En materia de terminología, la Viceconsejería de Política Lingüística del Gobierno Vasco, la Secretaría de Política Lingüística de la Generalitat, a través del Termcat y la Secretaría General de Política Lingüística de la Xunta de Galicia, a través de Termigal, intercambiarán información sobre las metodologías y los procesos de trabajo, los criterios para la normalización terminológica, las estrategias de difusión e implantación de terminologías y métodos de seguimiento del nivel de implantación, con el fin de comparar los resultados de las políticas aplicadas y, en su caso, compartir determinados procesos.

Cuarta. En materia de promoción de medidas de protección y uso de las lenguas oficiales en el ámbito de la Administración del Estado y de la Unión Europea, la Viceconsejería de Política Lingüística del Gobierno Vasco, la

Secretaría de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya y la Secretaría General de Política Lingüística de la Xunta de Galicia:

- Promoverán que el Estado español y la Unión Europea adopten medidas y acciones normativas, ejecutivas y presupuestarias tendentes a la consecución de estos objetivos.
- Realizarán un seguimiento conjunto de la aplicación de la CELROM por parte del Estado español.
- Promoverán que el Estado adopte medidas con el fin de posibilitar el uso de las lenguas oficiales distintas al castellano en el ámbito de sus propias instituciones, especialmente, Congreso y Senado, en la Administración de Justicia, en sus sociedades estatales y empresas de servicio públicas tales como Correos y RENFE, así como para que garantice un uso adecuado de las lenguas propias en los medios de comunicación de titularidad pública de ámbito estatal.
- Promoverán medidas encaminadas a que la Administración periférica del Estado, es decir, las instituciones del Estado impulsen políticas activas a favor de la normalización del uso de las lenguas propias en las respectivas Comunidades Autónomas, y cumplan las correspondientes legislaciones en vigor.

Quinta. En el ámbito socioeconómico, la Viceconsejería de Política Lingüística del Gobierno Vasco, la Secretaría de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya y la Secretaría General de Política Lingüística de la Xunta de Galicia:

- Intercambiarán al menos un ejemplar de las publicaciones y estudios oficiales relativos al ámbito socioeconómico.
- Intercambiarán información sobre leyes, reglamentos o disposiciones normativas que se adopten en Euskadi, Catalunya y Galicia teniendo en cuenta el criterio lingüístico.
- Intercambiarán las estrategias, metodología, herramientas y materiales que en cada caso utilicen para aumentar el uso del euskera, catalán y gallego en el ámbito socioeconómico.
- En relación a los planes lingüísticos de este ámbito, los órganos de política lingüística del Gobierno Vasco, de la Generalitat de Catalunya y de la Xunta de Galicia, tenderán a promover el desarrollo conjunto de actuaciones para la inclusión del criterio lingüístico en los sistemas de certificación de calidad más habituales (ISO...).

Sexta. En relación a la enseñanza de las lenguas propias a la población adulta, la Viceconsejería de Política Lingüística del Gobierno Vasco, la Secretaría de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya y la Secretaría General de Política Lingüística de la Xunta de Galicia garantizarán la colaboración e intercambiarán información, especialmente en aquellos aspectos relacionados con:

- El diseño curricular y la programación didáctica.
- Los sistemas de autoaprendizaje y enseñanza on line.
- La elaboración de materiales didácticos específicos (alumnado inmigrante, personal del sector servicios, mundo laboral...).
- La formación continua del profesorado.
- Los procedimientos de convalidación de los distintos sistemas de certificación del conocimiento de una misma lengua, en relación con el Marco Común Europeo de Referencia para las Lenguas.
- La adaptación de los sistemas de evaluación, en relación con el Marco Común Europeo de Referencia para las Lenguas.

Séptima. En el ámbito de la enseñanza, la Viceconsejería de Política Lingüística del Gobierno Vasco, la Secretaría de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya y la Secretaría General de Política Lingüística de la Xunta de Galicia trabajarán conjuntamente para que el Estado español adopte medidas encaminadas a asegurar la enseñanza de la historia y la cultura de las que son expresión las lenguas regionales o minoritarias, de acuerdo con lo que se comprometió al ratificar la CELROM. Para ello, los gobiernos autonómicos que suscriben este acuerdo:

- Promoverán acciones conjuntas para que el Gobierno Central incluya, al menos en la enseñanza no universitaria obligatoria, nociones básicas de las lenguas propias del Estado distintas del castellano, que permitan una comprensión inicial de las mismas.
- Promoverán que el Estado incluya elementos de la historia y la cultura reflejados en las lenguas regionales o minoritarias en el programa estatal de estudios.
- Promoverán que el Estado impulse y planifique programas y actuaciones para el desarrollo de la educación intercultural, basada en el conocimiento de la diversidad cultural y lingüística de todo el Estado, con el fin de fomentar el respeto a la diferencia y los valores cívicos y democráticos, en un marco de buena convivencia.

- Promoverán que los programas escolares de los estudiantes que viven en otros lugares de España en los que no se habla una lengua regional o minoritaria recojan la presencia de las lenguas regionales o minoritarias en España, su historia y su carácter tradicional (o autóctono).
- Promoverán que en las Universidades del Estado se fomente la enseñanza y aprendizaje de las lenguas propias oficiales del Estado.

Octava. En materia de las tecnologías de la información y de la comunicación, la Viceconsejería de Política Lingüística del Gobierno Vasco, la Secretaría de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya y la Secretaría General de Política Lingüística de la Xunta de Galicia intercambiarán información y experiencias sobre el desarrollo de recursos de ingeniería lingüística, políticas de implantación en aplicaciones empresariales, fomento de webs multilingües y políticas de localización de programas de gran consumo.

Novena. En cuanto al uso social de la lengua, la Viceconsejería de Política Lingüística del Gobierno Vasco, la Secretaría de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya y la Secretaría General de Política Lingüística de la Xunta de Galicia:

- Intercambiarán sus respectivas estrategias de sensibilización de la población para el aumento del uso del euskera, catalán y gallego.
- Intercambiarán información sobre las políticas de subvención: prioridades, medios...
- Intercambiarán información sobre la inclusión de cláusulas lingüísticas en la contratación de sus respectivas administraciones públicas.
- Intercambiarán sus respectivas políticas de promoción del uso del euskera, catalán y gallego en los medios de comunicación.

Décima. En cuanto a la difusión internacional de las lenguas y culturas, la Viceconsejería de Política Lingüística del Gobierno Vasco, la Secretaría de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya y la Secretaría General de Política Lingüística de la Xunta de Galicia:

- Fomentarán estrategias destinadas a la difusión internacional de los productos culturales y de sus creadores, y utilización de esa proyección internacional para acrecentar el prestigio de nuestras lenguas y culturas.
- Fomentarán estrategias para incrementar la presencia del euskera, catalán y gallego más allá de nuestras fronteras.

Undécima. Se fija como herramienta fundamental de concreción de este Protocolo la elaboración de un plan de actuación. Este plan de actuación tendrá carácter anual y será acordado por la comisión de seguimiento especificada en la estipulación decimotercera de este Protocolo de cooperación.

Duodécima. La adopción de este Acuerdo no será obstáculo para la suscripción de otros acuerdos de colaboración en materias específicas.

Decimotercera. A fin de asegurar el seguimiento y la evaluación de este Protocolo marco se creará una comisión de seguimiento formada por tres personas en representación de cada uno de los Gobiernos que suscriben este Protocolo, encabezado por los máximos responsables en materia de política lingüística de sus respectivos Gobiernos.

Esta comisión de seguimiento será la encargada de fijar las actuaciones que, en el marco de este acuerdo, se desarrollarán en cada ejercicio. Con el fin de realizar el seguimiento del plan de actuación, las partes llevarán a cabo periódicamente los encuentros que consideren oportunos.

Decimocuarta. Los compromisos adquiridos en este documento se extenderán hasta el 31 de diciembre de 2009. Sin embargo, la vigencia de este Protocolo debe entenderse prorrogada tácitamente por periodos anuales hasta la entrada en vigor de uno nuevo o hasta que una de las partes no le ponga fin por medio de un preaviso formalizado, al menos, dos meses antes de acabar el año. Será igualmente causa de extinción del presente protocolo la resolución del mismo motivada por el incumplimiento de sus estipulaciones por alguna de las partes.

Las posibles discrepancias en la interpretación de este Protocolo se resolverán por el diálogo directo entre las partes o por la comisión de seguimiento prevista en la estipulación decimocuarta. En el caso de persistir las discrepancias y

atendiendo a la naturaleza jurídica del presente protocolo, las partes se someterán a la jurisdicción contenciosa administrativa para resolverlas.

Y, en prueba de conformidad con todo cuanto se ha manifestado, suscriben este documento por triplicado, en euskera, catalán y gallego, en el lugar y la fecha señalados.

Bilbao, 16 de marzo de 2007

Patxi Bazterrika Galparsoro
Viceconsejero de Política Lingüística del Gobierno Vasco

Miquel Pueyo i París
Secretario de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya

M. Sol López Martínez
Secretaria general de Política Lingüística de la Xunta de Galicia

Protocol de col·laboració

entre el Govern Basc, la Generalitat de Catalunya i la Xunta de Galicia en matèria de política lingüística

PROTOCOL GENERAL ENTRE EL GOVERN BASC, LA GENERALITAT DE CATALUNYA I LA XUNTA DE GALICIA EN MATÈRIA DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA

REUNITS

D'una banda, el senyor Patxi Baztarrika Galparsoro, viceconseller de Política Lingüística, en representació del Departament de Cultura del Govern Basc de la Comunitat Autònoma Basca en virtut de l'acord adoptat (el 27 de febrer de 2007 DATA) pel Consell de Govern.

D'altra banda, el senyor Miquel Pueyo i París, secretari de Política Lingüística, en representació de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, en virtut de l'autorització de firma per a aquest acte, atorgada pel conseller de la Vicepresidència mitjançant Resolució de 29 de desembre de 2006, conforme a les competències que té atribuïdes en virtut del que estableix l'article 40 de la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat.

I finalment, la senyora María Sol López Martínez, secretària general de Política Lingüística, nomenada mitjançant el Decret 495/2005, de 15 de setembre (DOG núm. 179, de 16/09/2005), que actua d'acord amb les competències que li atribueix la disposició addicional segona del Decret 44/2006, de 2 de març, d'estructura orgànica dels òrgans superiors dependents de la Presidència de la Xunta de Galicia (DOG núm. 53, de 16/03/2006), i en virtut de la delegació expressa de firma per a aquest acte, autoritzada pel president de la Xunta de Galicia el 7 de febrer de 2007.

MANIFESTEN

- XXXIV. Que les relacions en matèria de política lingüística entre els governs d'Euskadi, Catalunya i Galícia han experimentat diferents nivells i graus de col·laboració. Així, la col·laboració entre el Govern Basc i la Generalitat de Catalunya té una llarga trajectòria i s'ha materialitzat en múltiples projectes i en l'intercanvi d'informació i experiències de les respectives polítiques lingüístiques. Reflex d'aquesta col·laboració és el protocol subscrit el març de 2005 entre ambdós governs. En termes semblants es va materialitzar mesos després la col·laboració entre la Generalitat de Catalunya i la Xunta de Galícia, i el maig de 2006 ambdues institucions van subscriure un Protocol de col·laboració en matèria de política lingüística.
- XXXV. Que els governs d'Euskadi, Catalunya i Galícia són governs fortament compromesos amb la revitalització i normalització de l'ús de les seves llengües pròpies: el basc, el català i el gallec, respectivament. A partir d'aquest ferm compromís que es tradueix en l'impuls continuat de polítiques lingüístiques positives a favor de la normalització lingüística a cada país, els tres governs consideren que, des del màxim respecte a les polítiques de cada govern i a les seves especificitats, resulta veritablement eficaç i positiu definir i desenvolupar un marc de col·laboració estable i permanent entre els tres governs en matèria lingüística, marc que permetrà intercanviar i contrastar experiències, així com impulsar projectes i actuacions en benefici d'una major igualtat social entre les llengües.
- XXXVI. Que és evident que Euskadi, Catalunya i Galícia representen realitats sociolingüístiques diferents, però no és menys cert que de la col·laboració entre els tres poders públics i del contrast entre les polítiques lingüístiques respectives només es poden obtenir beneficis per als processos de normalització lingüística de cada país, així com per al tractament de les llengües en l'Estat espanyol. Els tres països tenen experiències, informació i coneixement per contrastar i per compartir. D'aquí la conveniència i l'interès de formalitzar un acord de col·laboració estable per a un període de tres anys, revisable i adaptable cada any. Es tracta del primer acord de col·laboració en matèria lingüística subscrit entre els tres governs.

- XXXVII. Que a més de la col·laboració per al desenvolupament de les polítiques lingüístiques pròpies en els seus respectius àmbits d'actuació, els tres governs consideren que, en el marc d'aquest acord de col·laboració, és convenient unir esforços i criteris en relació amb els processos de normalització lingüística d'Euskadi, Catalunya i Galícia, així com perquè els poders públics de l'Estat fomentin el reconeixement real i la protecció efectiva de les llengües oficials diferents al castellà.
- XXXVIII. Que és una realitat que gairebé la meitat de la població de l'Estat espanyol, concretament el 40%, viu en comunitats amb llengua pròpia diferent del castellà. L'Estat espanyol és un estat plurilingüe, i, en conseqüència, ha de reconèixer-se inequívocament com a tal, respectant i impulsant l'ús de les diferents llengües. Correspon a les diferents institucions de l'Estat adoptar una actitud positiva i activa de protecció del basc, el català i el gallec, entre altres raons, perquè avui encara no existeix una correspondència entre l'Estat espanyol legal i el real en matèria lingüística.
- XXXIX. Que les llengües pròpies no gaudeixen avui encara d'un ús normalitzat en les institucions de l'Estat, ni tampoc són objecte d'un ús normalitzat en les administracions perifèriques de l'Estat. És necessari que les institucions de l'Estat assumeixin sense equívocs el caràcter plurilingüe de l'Estat i actuïn de manera proactiva, especialment en l'àmbit de les mateixes institucions, en els mitjans de comunicació de titularitat pública d'àmbit estatal, en el sistema educatiu i en les seves administracions perifèriques.
- XL. Que, d'altra banda, convé tenir present que el primer informe sobre el compliment en l'Estat espanyol de la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries d'Europa (d'ara endavant, CELROM), elaborat el 2002, posava en evidència les grans mancances observades en la Justícia i en l'Administració estatal en matèria de respecte efectiu a les llengües oficials diferents del castellà. En consideració a les recomanacions de l'esmentat informe és necessari procedir al disseny i impuls de polítiques d'ús del basc, el català i el gallec, especialment en la Justícia i en l'Administració perifèrica de l'Estat.
- XLI. Que el Govern Basc, la Generalitat de Catalunya i la Xunta de Galicia, a través dels seus organismes responsables en matèria de política lingüística, acorden sol·licitar als poders públics competents de l'Estat l'adopció i desenvolupament de mesures efectives per a la normalització de l'ús del basc, el català i el gallec en l'Administració de justícia, en el Congrés i el Senat, en els mitjans de comunicació de titularitat pública d'àmbit estatal, en el sistema educatiu, en la projecció exterior de les llengües, en l'ús de les llengües pròpies oficials en les institucions europees, i en les

administracions perifèriques de l'Estat, així com el compliment de la legislació autonòmica vigent en matèria lingüística per part de les esmentades administracions perifèriques, ja que les previsions de les lleis de normalització lingüística de les tres comunitats són de compliment obligat també per a les administracions perifèriques de l'Estat.

- XLII. Que tenint en compte la realitat plurilingüe de l'Estat i el compromís adoptat amb la ratificació de la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries (CELROM), l'Estat ha de fer seva la defensa i el foment del basc, el català i el gallec, i, així mateix, ha de tenir un paper actiu en el compliment de la CELROM en l'Estat espanyol.
- XLIII. Que, així mateix, en matèria educativa, l'Estat espanyol, seguint les recomanacions del Comitè d'Experts, hauria de fomentar la comprensió i la tolerància amb relació a les llengües de l'Estat diferents del castellà, i adoptar mesures per assegurar l'ensenyament de la història i la cultura de les quals són expressió les llengües regionals o minoritàries. A això es va comprometre l'Estat en ratificar la CELROM. En aquest sentit, el Comitè d'Experts recorda que el compromís esmentat no es refereix a impartir ensenyament de les llengües de l'Estat diferents del castellà només als alumnes que utilitzen llengües regionals o minoritàries, sinó també als que no les parlen. Això suposa que l'Estat ha de garantir la formació bàsica en aquesta matèria també a aquells que resideixen en comunitats monolingües, que tenen només el castellà com a llengua oficial. Per això, l'esmentat Comitè d'Experts destaca el deure de l'Estat d'*"incloure elements de la història i la cultura reflectits en les llengües regionals o minoritàries en el programa nacional d'estudis"*, així com conceptes com ara la multiculturalitat i el plurilingüisme, i nocions bàsiques sobre totes les llengües de l'Estat, de cara a fomentar la sensibilització i el coneixement de la realitat plural de l'Estat. En aquest mateix sentit, el Comitè d'Experts recorda la importància de sensibilitzar la majoria de la població sobre la necessitat de protegir i promoure les llengües regionals i/o minoritàries, i de forma expressa, assenyala *"que els programes escolars dels estudiants que viuen en altres llocs d'Espanya en què no es parla una llengua regional o minoritària han de recollir la presència de les llengües regionals o minoritàries a Espanya, la seva història i el seu caràcter tradicional (o autòcton) "*.
- XLIV. Que, finalment, els principis generals sobre els quals se sosté el Protocol de col·laboració entre el Govern Basc, la Generalitat de Catalunya i la Xunta de Galícia, són els següents:
- Els processos de normalització lingüística que els respectius governs han impulsat i impulsen a Euskadi, Catalunya i Galícia s'emmarquen en una

política general encaminada a substituir les discriminacions i desigualtats per l'exercici real de la igualtat. Això significa que, davant qualsevol pretensió uniformitzadora, els tres governs assumeixen el pluralisme com a valor positiu i consubstancial dels seus països i del mateix Estat espanyol. El pluralisme que es consagra legalment en l'àmbit lingüístic no es tradueix avui encara en una situació de verdadera igualtat en les condicions d'ús i les polítiques de foment, protecció i respecte de totes les llengües de l'Estat. I per això l'objectiu és treballar per avançar en la consecució progressiva d'una major igualtat social entre les llengües, contribuint així a la cohesió social i a una millor convivència.

- La igualtat social entre les llengües requereix una igualtat d'oportunitats real perquè cada ciutadà utilitzi la llengua que desitgi. La igualtat justa consisteix a tractar de manera igual els iguals i de manera desigual els desiguals. Cal constatar que avui encara en la realitat no hi ha condicions d'igualtat plena que garanteixin la lliure elecció de la llengua en tots els àmbits de la vida social. En tot cas, l'acció per la superació de la desigualtat del basc, el català i el gallec respecte al castellà no és una lluita contra el castellà, sinó que, simplement, pretén fomentar les llengües pròpies, des de la convicció que les llengües no separen, sinó que integren. L'acció per la revitalització del basc, el català i el gallec constitueix un factor d'integració i de millora de la convivència, cap a un futur millor per a tots.
- L'èxit dels processos de normalització lingüística requereix de la concurrència de tres factors: polítiques públiques positives sostingudes sobre un marc legal protector de les llengües en situació de desigualtat, recursos suficients per al desenvolupament de les esmentades polítiques, i adhesió i compromís de la ciutadania amb relació a la llengua. Els dos primers factors depenen bàsicament dels poders públics, i el tercer és, potser, el factor més decisiu. És la ciutadania el subjecte de la normalització lingüística, és a dir, són les ciutadanes i els ciutadans els titulars dels drets lingüístics, i l'Administració ha de ser la garant que els drets lingüístics dels ciutadans no es vulnerin. Els governs han de contribuir perquè l'actitud favorable a la llengua pròpia de la immensa majoria de la societat es tradueixi en comportament positiu en el dia a dia. Les lleis són necessàries, però el factor determinant el constitueixen els agents socials i els mateixos ciutadans. Així, és imprescindible la implicació efectiva dels partits, els sindicats, les associacions empresarials i les associacions culturals i cíviques de tot tipus, per estendre l'ús normalitzat de les llengües pròpies en la vida social, laboral i econòmica.

- Les llengües són patrimoni comú de tots els ciutadans. I per això ningú ha d'intentar patrimonialitzar-les en exclusiva, ni ningú s'hauria de sentir exonerat de la responsabilitat d'assumir com a tasca pròpia la normalització del basc, el català i el gallec. Per això, és necessari que els processos de normalització lingüística estiguin presidits pel major consens social i polític possible.
- L'Estat espanyol és un estat plurilingüe. Aquesta realitat s'hauria de reflectir en l'actitud dels poders públics de l'Estat. En conseqüència, l'Estat hauria de possibilitar l'ús de les llengües oficials diferents al castellà en l'àmbit de les seves pròpies institucions, en el Congrés i el Senat, en l'Administració de justícia, en les societats estatals i empreses de servei públiques (com ara Correus i RENFE) i en els mitjans de comunicació de titularitat pública d'àmbit estatal; així mateix, les administracions perifèriques de l'Estat haurien de complir les obligacions establertes en les lleis de normalització lingüística dels respectius territoris en què radiquen. Els poders públics s'han de caracteritzar, entre altres aspectes, per complir i fer complir les lleis.
- Si parlar de l'Estat espanyol en matèria lingüística suposa parlar de diversitat, parlar d'Europa significa referir-se a una de les seves principals característiques: la seva naturalesa plurilingüe. És convenient que des dels poders públics de les comunitats amb llengua pròpia s'impulsin accions encaminades a aconseguir que aquesta Europa que és un mosaic de llengües es doti de polítiques actives de reconeixement i promoció d'aquestes llengües en les seves institucions.

Per tot això, les parts signants manifesten la seva voluntat de definir un marc de col·laboració en matèria de política lingüística d'acord amb les següents

ESTIPULACIONS

Primera. L'Administració del Govern Basc a través de la seva Viceconselleria de Política Lingüística, la Generalitat de Catalunya a través de la seva Secretaria de Política Lingüística i la Xunta de Galicia a través de la seva Secretaria General de Política Lingüística, expressen la seva voluntat de fixar un marc general i una metodologia per al desenvolupament de la col·laboració mútua en l'àmbit de la política lingüística.

Segona. En matèria de comunicació i intercanvi d'informació, la Viceconselleria de Política Lingüística del Govern Basc, la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya i la Secretaria General de Política Lingüística de la Xunta de Galicia intercanviaran informació relacionada amb:

- Els estudis i investigacions per al seguiment de l'evolució sociolingüística. Així mateix, compartiran les seves experiències respecte a l'elaboració i el desenvolupament dels respectius sistemes d'indicadors sociolingüístics i de la política lingüística.
- La difusió de les seves publicacions electròniques.
- Els passos fets en l'àmbit dels drets lingüístics: processos, utilització de tecnologies, etc.
- Experiències d'implantació de plans lingüístics en les administracions públiques.
- Plans lingüístics específics o que puguin servir de referència.
- Experiències, metodologies, etc., relatives al seguiment i avaluació de programes.

Tercera. En matèria de terminologia, la Viceconselleria de Política Lingüística del Govern Basc, la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat, a través del Termcat, i la Secretaria General de Política Lingüística de la Xunta de Galicia, a través de Termigal, intercanviaran informació sobre les metodologies i els processos de treball, els criteris per a la normalització terminològica, les estratègies de difusió i implantació de terminologies i mètodes de seguiment del nivell d'implantació, a fi de comparar els resultats de les polítiques aplicades i, si escau, compartir determinats processos.

Quarta. En matèria de promoció de mesures de protecció i ús de les llengües oficials en l'àmbit de l'Administració de l'Estat i de la Unió Europea, la Viceconselleria de Política Lingüística del Govern Basc, la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya i la Secretaria General de Política Lingüística de la Xunta de Galicia:

- Promouran que l'Estat espanyol i la Unió Europea adoptin mesures i accions normatives, executives i pressupostàries tendents a la consecució d'aquests objectius.
- Realitzaran un seguiment conjunt de l'aplicació de la CELROM per part de l'Estat espanyol.
- Promouran que l'Estat adopti mesures a fi de possibilitar l'ús de les llengües oficials diferents al castellà en l'àmbit de les seves pròpies institucions, especialment, Congrés i Senat, en l'Administració de justícia, en les seves societats estatals i empreses de servei públiques com ara Correus i RENFE, així com perquè garanteixi un ús adequat de les llengües pròpies en els mitjans de comunicació de titularitat pública d'àmbit estatal.
- Promouran mesures encaminades a aconseguir que l'Administració perifèrica de l'Estat, és a dir, les institucions de l'Estat, impulsin polítiques actives a favor de la normalització de l'ús de les llengües pròpies en les respectives comunitats autònomes, i compleixin les corresponents legislacions en vigor.

Cinquena. En l'àmbit socioeconòmic, la Viceconselleria de Política Lingüística del Govern Basc, la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya i la Secretaria General de Política Lingüística de la Xunta de Galicia:

- Intercanviaran almenys un exemplar de les publicacions i estudis oficials relatius a l'àmbit socioeconòmic.
- Intercanviaran informació sobre lleis, reglaments o disposicions normatives que s'adoptin a Euskadi, Catalunya i Galícia tenint en compte el criteri lingüístic.
- Intercanviaran les estratègies, metodologia, eines i materials que en cada cas utilitzin per augmentar l'ús del basc, el català i el gallec en l'àmbit socioeconòmic.
- En relació amb els plans lingüístics d'aquest àmbit, els òrgans de política lingüística del Govern Basc, de la Generalitat de Catalunya i de la Xunta de Galicia, tendiran a promoure el desenvolupament conjunt d'actuacions per a la inclusió del criteri lingüístic en els sistemes de certificació de qualitat més habituals (ISO...).

Sisena. En relació amb l'ensenyament de les llengües pròpies a la població adulta, la Viceconselleria de Política Lingüística del Govern Basc, la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya i la Secretaria General de

Política Lingüística de la Xunta de Galicia garantirán la col·laboració mútua i intercanviaran informació, especialment en els aspectes relacionats amb:

- El disseny curricular i la programació didàctica.
- Els sistemes d'autoaprenentatge i ensenyament en línia.
- L'elaboració de materials didàctics específics (alumnat immigrant, personal del sector serveis, món laboral...).
- La formació contínua del professorat.
- Els procediments de convalidació dels diferents sistemes de certificació del coneixement d'una mateixa llengua, en relació amb el Marc europeu comú de referència per a les llengües.
- L'adaptació dels sistemes d'avaluació, en relació amb el Marc europeu comú de referència per a les llengües.

Setena. En l'àmbit de l'ensenyament, la Viceconselleria de Política Lingüística del Govern Basc, la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya i la Secretaria General de Política Lingüística de la Xunta de Galicia treballaran conjuntament perquè l'Estat espanyol adopti mesures encaminades a assegurar l'ensenyament de la història i la cultura de les quals són expressió les llengües regionals o minoritàries, d'acord amb el compromís que va adquirir en ratificar la CELROM. Per a això, els governs autonòmics que subscriuen aquest acord:

- Promouran accions conjuntes perquè el Govern central inclogui, almenys en l'ensenyament no universitari obligatori, nocions bàsiques de les llengües pròpies de l'Estat diferents del castellà, que en permetin una comprensió inicial.
- Promouran que l'Estat inclogui elements de la història i la cultura reflectits en les llengües regionals o minoritàries en el programa estatal d'estudis.
- Promouran que l'Estat impulsi i planifiqui programes i actuacions per al desenvolupament de l'educació intercultural, basada en el coneixement de la diversitat cultural i lingüística de tot l'Estat, a fi de fomentar el respecte a la diferència i els valors cívics i democràtics, en un marc de bona convivència.
- Promouran que els programes escolars dels estudiants que viuen en altres llocs d'Espanya en els quals no es parla una llengua regional o minoritària recullin la presència de les llengües regionals o minoritàries a Espanya, la seva història i el seu caràcter tradicional (o autòcton).

- Promouran que a les universitats de l'Estat es fomenti l'ensenyament i aprenentatge de les llengües pròpies oficials de l'Estat.

Vuitena. En matèria de tecnologies de la informació i de la comunicació, la Viceconselleria de Política Lingüística del Govern Basc, la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya i la Secretaria General de Política Lingüística de la Xunta de Galicia intercanviaran informació i experiències sobre el desenvolupament de recursos d'enginyeria lingüística, polítiques d'implantació en aplicacions empresarials, foment de webs multilingües i polítiques de localització de programes de gran consum.

Novena. Quant a l'ús social de la llengua, la Viceconselleria de Política Lingüística del Govern Basc, la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya i la Secretaria General de Política Lingüística de la Xunta de Galicia:

- Intercanviaran les seves respectives estratègies de sensibilització de la població per a l'augment de l'ús del basc, el català i el gallec.
- Intercanviaran informació sobre les polítiques de subvenció: prioritats, mitjans...
- Intercanviaran informació sobre la inclusió de clàusules lingüístiques en la contractació de les seves respectives administracions públiques.
- Intercanviaran les seves respectives polítiques de promoció de l'ús del basc, el català i el gallec en els mitjans de comunicació.

Desena. Quant a la difusió internacional de les llengües i cultures, la Viceconselleria de Política Lingüística del Govern Basc, la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya i la Secretaria General de Política Lingüística de la Xunta de Galicia:

- Fomentaran estratègies destinades a la difusió internacional dels productes culturals i dels seus creadors, i a la utilització d'aquesta projecció internacional per augmentar el prestigi de les seves llengües i cultures.
- Fomentaran estratègies per incrementar la presència del basc, el català i el gallec més enllà de les seves fronteres.

Onzena. Es fixa com a eina fonamental de concreció d'aquest Protocol l'elaboració d'un pla d'actuació. Aquest pla d'actuació tindrà caràcter anual i serà acordat per la comissió de seguiment especificada en l'estipulació tretzena d'aquest Protocol de cooperació.

Dotzena. L'adopció d'aquest acord no serà obstacle per a la subscripció d'altres acords de col·laboració en matèries específiques.

Tretzena. A fi d'assegurar el seguiment i l'avaluació d'aquest Protocol marc es crearà una comissió de seguiment formada per tres persones en representació de cada un dels governs que subscriuen aquest Protocol, encapçalada pels màxims responsables en matèria de política lingüística dels respectius governs.

Aquesta comissió de seguiment serà l'encarregada de fixar les actuacions que, en el marc d'aquest acord, es desenvoluparan en cada exercici. A fi de realitzar el seguiment del pla d'actuació, les parts duran a terme periòdicament les trobades que considerin oportunes.

Catorzena. Els compromisos adquirits en aquest document s'estendran fins al 31 de desembre de 2009. Tanmateix, la vigència d'aquest Protocol s'ha d'entendre prorrogada tàcitament per períodes anuals fins a l'entrada en vigor d'un de nou o fins que una de les parts li posi fi per mitjà d'un preavís formalitzat almenys dos mesos abans d'acabar l'any. Serà igualment causa d'extinció d'aquest Protocol la seva resolució motivada per l'incompliment de les estipulacions per alguna de les parts.

Les possibles discrepàncies en la interpretació d'aquest Protocol es resoldran mitjançant el diàleg directe entre les parts o per la comissió de seguiment prevista en l'estipulació tretzena. En el cas de persistir les discrepàncies i atesa la naturalesa jurídica d'aquest Protocol, les parts se sotmetran a la jurisdicció contenciosa administrativa per resoldre-les.

I, en prova de conformitat amb el que s'ha manifestat, subscriuen aquest document per triplicat, en basc, català i gallec, en el lloc i la data assenyalats.

Bilbao, 16 de març de 2007

Patxi Baztarrika Galparsoro
Viceconseller de Política Lingüística del Govern Basc

Miquel Pueyo i París
Secretari de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya

M. Sol López Martínez
Secretària general de Política Lingüística de la Xunta de Galicia